

СПАРКИ ЕЛТОС АД

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2013 г.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност и обща информация

СПАРКИ ЕЛТОС АД е регистрирано акционерно дружество със седалище гр. Ловеч, ул. Кубрат № 9 и с предмет на дейност: научно-приложна, проектно-конструкторска, търговска, посредническа, представителна и производствена дейност в областта на електроинструменти и двигатели за електроинструменти, специални инструменти и колектори.

Капиталът на дружеството е 16 735 320 лв., разпределен в 16 735 320 бр. обикновени, безналични акции с право на 1 глас в Общото събрание на акционерите, всяка с номинална стойност 1 лв. Основен акционер е СПАРКИ ГРУП АД със 69.46%, инвестиционния фонд Artio International Equity Fund – 7.90%, други юридически лица – 11.13%, физически лица – 11.51%.

СПАРКИ ЕЛТОС АД има двустепенна система на управление, състояща се от Надзорен съвет и Управителен съвет. Към 31.12.2013 г. Дружеството има функциониращ одитен комитет с членове Марин Куков и Александър Маринов.

Към 31.12.2013 г. Дружеството има 777 души персонал.

Членовете на надзорния съвет са:

Станислав Петков

Петър Бабурков

Дойно Георгиев Петровски

Членовете на управителния съвет са:

Николай Кълбов

Гина Калчева

Анатолий Иванов

Мирослав Калонкин

Иван Алексиев

Димитър Боджаков

Евгени Михайлов

2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Индивидуалният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2012 г.), освен ако не е посочено друго.

Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). В него инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети“.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху индивидуалния финансов отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2013 г.:

- МСФО 7 – „Финансови инструменти: оповестяване“ – отписване – в сила от 1 юли 2012, приет от ЕС на 23 ноември 2001. Изменението на МСФО 7 води до по-голяма прозрачност при отчитането на сделки с прехвърляне на финансови инструменти и улеснява разбирането на ползвателите на финансовите отчети относно излагането на рискове при прехвърляне на финансови активи и ефекта от тях върху финансовото състояние на дружеството, особено в случай на секюритизиране на финансови активи.

Няма съществен ефект върху дейността и оповестяването на Дружеството от прилагането на изменението на МСФО 7.

- МСС 19 „Доходи на наети лица“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Дружеството е приложило измененията ретроспективно съгласно преходните разпоредби и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. В резултат на това Дружеството е преизчислило финансовите резултати за преходните периоди и отчита общия ефект към 1 януари 2012 г. като корекция в началното салдо на собствения капитал.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2013 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” - изменения относно свръхинфлация и фиксирани дати, в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” - държавни заеми, в сила от 1 януари 2013 г., все още не са приети от ЕС
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2013 г.
- МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСФО 10, 11, 12 – Преходни разпоредби, в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10, МСФО 12, МСС 27 (изменения) – Инвестиционни дружества, в сила от 1 януари 2014 г., все още не са приети от ЕС
- МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2013 г.
- МСС 12 „Данъци върху доходи“ – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2013 г.
- МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2013 г.

- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне“ (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2013 г.
- МСС 36 „Обезценка на активи“ (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 20 „Данъци“, в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения 2012 г. в сила от 1 януари 2013 г., все още не са приети от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет. Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата в единен отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

През 2013 г. не са представени два сравнителни периода, защото информацията, съдържаща се в индивидуалния финансов отчет не е променена.

4.3. Действащо предприятие

За 2013 г. дружеството отчита нетна загуба за периода след данъци в размер на 9 044 хил. лв. и позитивен паричен поток от оперативна дейност в размер на 2 942 хил. лв.

Дружеството е получило писмо с дата 22.04.2014 г. от УниКредит Булбанк АД, потвърждаващо разсрочването на задължения на Дружеството по получени заеми от банката, както следва; общо дължимите главници за 2014 г. по всички заеми, отпуснати на Дружеството от банката се намаляват от 6 934 хил. лв. на 890 хил. лв. и по този начин 6 044 хил. лв. от задълженията стават дългосрочни.

Ръководството на СПАРКИ ЕЛТОС АД счита на базата на своите прогнози за бъдещо развитие, че поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците и предприетите мерки дружеството ще успее да продължи своята дейност и да погаси своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в дейността на дружеството. Ръководството на СПАРКИ ЕЛТОС АД счита, че Дружеството ще продължи да съществува като действащо предприятие.

4.4. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия на Дружеството се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че

да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.5. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Дружеството признава дивидент от съвместно контролирано предприятие или асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

Когато Дружеството е на борсата и има инвестиции в асоциирани предприятия, но няма предприятие майка, което изготвя консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, то следва да представя инвестициите в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал.

4.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.7. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на продукция, стоки и предоставяне на услуги. Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Дружеството.

При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

Продажба на стоки

Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

Приходите от продажба на стоки, които не са обвързани с договор за бъдеща сервисна поддръжка, се признават към момента на доставката.

Предоставяне на услуги

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на индивидуалния финансов отчет.

Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.8. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.9. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.10. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи за обезценка. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Група активи	Полезен срок на годност (години)
Сгради, съоръжения, предавателни устройства	25
Машини, производствено оборудване	3
Транспортни средства без автомобили	10
Компютърно оборудване	2
Автомобили	4

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”. Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.11. Нематериални дълготрайни активи

Нематериални активи включват софтуер, лицензи и патенти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива. Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Група активи	Полезен срок на годност (години)
Патенти, лицензи	7
Програмни продукти	2

Разходите за амортизация са включени в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация”.

Дружеството извършва внимателна преценка, когато определя дали критериите за първоначално признаване като актив на разходите по разработването са били спазени. Преценката на ръководството е базирана на цялата налична информация към датата на баланса. В допълнение всички дейности, свързани с разработването на нематериален дълготраен актив, се наблюдават и контролират текущо от ръководството.

Избраният праг на същественост за нематериалните дълготрайни активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.12. Отчитане на лизинговите договори

При лизингополучателя:

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.14. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката /датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.14.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- финансови активи на разположение за продажба;
- инвестиции до падежи.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на индивидуалния финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“ или „Други финансови позиции“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи“.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

4.14.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението. Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.15. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, готова продукция, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопотеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.16. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца.

4.17. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се

предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 9.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция. Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.18. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Неразпределената печалба / (Натрупаната загуба) включва текущия финансов резултат, посочен в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, както и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите са включени на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите/съдружниците преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.19. Пенсионни и краткосрочни задължения към служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

4.20. Правителствени дарения

Дружеството отчита правителствените дарения по приходния подход, според който дарението се отчита като приход в един или повече периоди, чрез намаляване на дарението за достигане до балансовата стойност на актива.

Дарения, отнасящи се до признаване на конкретни разходи се признават като приход в същия период като съответстващ разход.

4.21. Провизии, условни активи и условни пасиви

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времеви разлики в стойността на парите е значителен.

4.22. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в поясненията.

Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на индивидуалния финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения

са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.23.2. Полезен живот на амортизируемите активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2013 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в поясненията 5.

4.23.3. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираны цени на активен пазар. Подробноности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.23.4. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

5. Имоти, машини и съоръжения

Балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения към 31.12.2013 г. (31.12.2012 г.) може да се представи както следва:

	Отчетна стойност				Натрупана амортизация				Балансова стойност	
	01.01.13 Новопридобити		Отписани		31.12.13		01.01.13		31.12.13	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	29 650	-	-	29 650	-	-	-	-	29 650	29 650
Сгради	14 425	-	-	14 425	7 171	577	-	7 748	6 677	7 254
Машини и съоръжения	76 051	1 199	62	77 188	64 163	2 701	62	66 802	10 386	11 888
Транспортни средства	2 757	62	62	2 757	2 151	182	62	2 271	486	606
Други	19 363	1 349	-	20 712	9 085	1 725	-	10 810	9 902	10 278
Разходи за придобиване на ИМС	2 543	2 708	1 862	3 389	-	-	-	-	3 389	2 543
ОБЩО:	144 789	5 318	1 986	148 121	82 570	5 185	124	87 631	60 490	62 219

	Отчетна стойност				Натрупана амортизация				Балансова стойност	
	01.01.12 Новопридобити		Отписани		31.12.12		01.01.12		31.12.12	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	29 650	-	-	29 650	-	-	-	-	29 650	29 650
Сгради	14 425	3 052	-	14 425	6 668	503	-	7 171	7 254	4 705
Машини и съоръжения	76 051	2 063	(1 922)	76 051	63 530	2 538	(1 905)	64 163	11 888	12 380
Транспортни средства	2 757	112	(98)	2 757	2 052	181	(82)	2 151	606	691
Други	19 363	2 017	-	19 363	7 525	1 560	-	9 085	10 278	9 821
Разходи за придобиване на ИМС	2 543	3 745	(6 293)	2 543	-	-	-	-	2 543	5 091
ОБЩО:	144 789	10 989	(8 313)	144 789	79 775	4 782	(1 987)	82 570	62 219	62 338

Балансова стойност

	Стойност на ДМА оценени по допустимия алтернативен метод- преоценена стойност		Преизчисление на ДМА по препоръчителния подход	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	29 650	29 650	3 253	3 253
Сгради	6 677	7 254	4 323	4 900
Машини и съоръжения	10 386	11 888	10 038	11 539
Транспортни средства	486	606	486	606
Други	9 902	10 278	9 902	10 278
Разходи за придобиване на ИМС	3 389	2 543	3 389	2 543
ОБЩО:	60 490	62 219	31 391	33 119

Използването на допустимия алтернативен метод за оценка – преоценена стойност – се извършва на базата на оценка от независим оценител.

Към 31.12.2013 г. Дружеството няма поети ангажименти за покупка на ДМА.

Заложени активи

- УниКредит Булбанк АД – револвиращ кредит – машини и съоръжения, оценени от независим оценител с пазарна стойност 23 745 хил. лв. Договорна ипотека върху недвижим имот, собственост на Кредитополучателя – земя и сгради.
- Централна кооперативна банка АД (ЦКБ) - за издаване на банкови гаранции и обезпечаване на договорен лимит до 750 хил. лв. Договорът е обезпечен с особен залог върху машини и съоръжения, и готова продукция на стойност 824 хил. лв.
- УниКредит Булбанк АД – кредит за енергийна ефективност – залог на машини и съоръжения, закупени със средствата от кредита (4 385 хил. лв.).
- Първа инвестиционна банка АД – инвестиционен кредит – залог на машини, закупени със средства от кредита, на стойност 694 хил. лв.

6. Нематериални дълготрайни активи

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи към 31.12.2013 г. (31.12.2012 г.) може да се представи както следва:

	Отчетна стойност				Натрупана амортизация				Балансова стойност	
	01.01.13	Новопридобити	Отписани	31.12.13	01.01.13	Увеличение	Намаление	31.12.13	31.12.13	31.12.12
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Патенти	436	-	-	436	392	29	-	421	15	44
Програмни продукти	1 383	2	-	1 385	949	108	-	1 057	328	434
Други НДА	25	-	-	25	25	-	-	25	-	-
ОБЩО:	1 844	2	-	1 846	1 366	137	-	1 503	343	478

	Отчетна стойност				Натрупана амортизация				Балансова стойност	
	01.01.12	Новопридобити	Отписани	31.12.12	01.01.12	Увеличение	Намаление	31.12.12	31.12.12	31.12.11
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Патенти	436	-	-	436	345	47	-	392	44	91
Програмни продукти	1 214	170	(1)	1 383	844	106	(1)	949	434	370
Други НДА	25	-	-	25	25	-	-	25	-	-
ОБЩО:	1 675	170	(1)	1 844	1 214	153	(1)	1 366	478	461

Към 31.12.2013 г. Дружеството няма заложене нематериални дълготрайни активи.

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Към 31.12.2013 г. СПАРКИ ЕЛТОС АД притежава следния брой дялове в СПАРКИ Трейдинг ЕООД:

Име на дружеството	Брой дялове	31.12.2013	31.12.2012
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	5 000	100%	100%

Инвестицията е отразена в индивидуалния финансов отчет на Дружеството по метода на себестойността. Стойността на инвестицията е в размер на 706 хил. лв (2012 г.: 706 хил. лв) През 2013 г. и 2012 г. Дружеството не е получило дивиденди.

8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Дружеството притежава 24% от правата на глас и собствения капитал на дружество Еко Ловеч АД. Инвестицията е отчетена по себестойностния метод. Датата на финансовите отчети на асоциираното предприятие е 31 декември.

Дяловете на асоциираното предприятия не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина не може да бъде установена справедливата им стойност.

Финансовата информация за асоциираните предприятия може да бъде обобщена, както следва:

	31.12.2013
	хил. лв.
Активи	689
Пасиви	64
Приходи	1 022
Печалба	245
Дял от печалбата, полагащ се на Дружеството	59

Всички трансфери на парични средства към Дружеството, например изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на асоциираното предприятие. През 2013 г. Дружеството е получило дивиденди в размер на 64 хил. лв. (2012 г. 72 лв.)

През 2013 г. дружеството изплаща пълния размер на инвестицията си в Еко Ловеч АД, съгласно договорните условия в размер на 9 хил.лв. (до пълния размер от 12 хил.лв).

Дружеството няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в асоциираното предприятие.

9. Дългосрочни предоставени заеми

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Окто – 7	1 807	1 407
	1 807	1 407

Ръководството на СПАРКИ ЕЛТОС АД взе решение на ОКТО-7 да бъде отпуснат паричен заем на стойност 227 хил. лв., както и да преобразува търговските си вземания в размер на 1 180 хил. лв. в търговски заем. Договорът за заем е сключен на 08.08.2012 г. при договорена лихва от 6 %. През 2013 г. СПАРКИ ЕЛТОС АД отпуска допълнителни средства в размер на 400 хил. лв. на ОКТО 7 по договора за кредит. Заемната сума ще бъде върната или при писмено поискване от страна на заемодателя или чрез алтернативно издължаване посредством доставка на електронни компоненти за производството на електроинструменти.

10. Дългосрочни финансови активи

Дългосрочните финансови активи представляват инвестиции – финансови активи в размер на 17 хил. лв. Съучастията към 31.12.2013 г. се отнасят за Елресурс АД – 5 хил. лв. (31.12.2012 г.: 5 хил. лв.) и фонд Индустрия – 12 хил. лв. (31.12.2012 г.: 12 хил. лв.).

11. Отсрочени данъчни активи (пасиви)

Отсрочени данъчни активи (пасиви)	01.01.2013	Признати в печалбата или загубата	31.12.2013
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(2 933)	-	(2 933)
Текущи активи			
Материални запаси	360	(192)	168
Провизии при пенсиониране	8	-	8
Задължения към персонала за отпуски	6	-	6
Задължения към осигурителни институции	1	-	1
	(2 558)	(192)	(2 750)
Признати като:			
Отсрочени данъчни пасиви	(2 933)	-	(2 933)
Отсрочени данъчни активи	375	(192)	183
Нетно отсрочени данъчни пасиви	(2 558)		(2 750)

Отсрочени данъчни активи (пасиви)	01.01.2012	Признати в печалбата или загубата	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(2 933)	-	(2 933)
Текущи активи			
Материални запаси	-	360	360
Нетекущи пасиви			
Провизии при пенсиониране	8	(1)	7
Текущи пасиви			
Провизии при пенсиониране	3	(2)	1
Задължения към персонала за отпуски	16	(10)	6
Задължения към осигурителни институции	3	(2)	1
	(2 903)	345	(2 558)
Признати като:			
Отсрочени данъчни пасиви	(2 933)	-	(2 933)
Отсрочени данъчни активи	30	345	375
Нетно отсрочени данъчни пасиви	(2 903)		(2 558)

12. Материални запаси

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Материали	13 683	13 950
Незавършено производство	19 265	18 135
Продукция	1 329	1 723
Стоки	2 870	2 990
	37 147	36 798

Заложени материални запаси:

- УниКредит Булбанк АД – револвиращ кредит – суровини и материали на склад с неснижаем остатък от 4 060 840 лв.
- Първа Инвестиционна Банка АД – стоково материални запаси – статори комплект в размер на 387 хил. лв.
- УниКредит Булбанк АД – кредит за енергийна ефективност – материали на склад на стойност 1 500 хил. лв.

Към 31.12.2013 г., Ръководството на Дружеството е направило преглед на наличните материални запаси, за да прецени дали има основания за обезценка. На база на възможността за реализация, чрез продажба или влягане в производството, на определени позиции в рамките на следващата година, Дружеството е направило обезценка на незавършено производство в размер на 1 675 хил. лв (2012 г.: 3 596 хил. лв.)

13. Търговски вземания и аванси

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от клиенти и доставчици	213	216
Предплащания и аванси	1 382	1 980
Предплатени разходи	61	76
	1 656	2 272

Най-значителните вземания от клиенти и доставчици към 31.12.2013 г. са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
ДОВЕРИЕ БРИКО АД	62	-
ПРАКТИКЕР ООД	38	-
БАУМАКС БЪЛГАРИЯ ЕООД	41	-
ВИТАВЕЛ АД	-	105
УНИСНАБ ЕООД	-	20
Други	72	91
	213	216

Най-значителните предплащания и аванси към 31.12.2013 г. са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
SHANGHAI PUTAI POWER TOOLS	358	178
ИЛИНДЕН ЕООД	109	82
DPCL CORPORATION HK	104	104
WUXI SUNBRIGHT INDUSTRIAL CO.	44	45
НГ ДИЗАЙН ООД	43	-
ALBIS PLASTIK	34	82
ГРИКО МАШИНИНГ ООД	-	69
АМИДА	-	198
ОКТО ТРЕЙД ООД	-	527
Други	690	695
	1 382	1 980

14. Краткосрочни финансови активи

Към 31.12.2013 г. краткосрочните финансови активи са в размер на 8 хил. лв., спрямо 5 хил. лв. към 31.12.2012 г. Те представляват закупени компенсаторни записи, които се използват за погасяването на задълженията на Дружеството по ЗУНК.

15. Пари и парични еквиваленти

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в брой	2	3
Парични средства в банкови сметки в лева	95	153
Парични средства в банкови сметки в чужд. Валута	41	259
Депозити	32	21
	170	436

Дружеството няма блокирани средства по банковите си сметки към 31.12.2013 г.

16. Акционерен капитал

	Брой	31.12.2013	31.12.2012
		хил. лв.	хил. лв.
Акционерен капитал	16 735 320	16 735	16 735
		16 735	16 735

Регистрирания капитал на Дружеството се състои от 16 735 320 броя безналични акции, с номинална стойност 1 лв.

Към 31.12.2013 г. структурата на капитала на СПАРКИ ЕЛТОС АД е следната:

Наименование на акционер	Процент от капитала
СПАРКИ ГРУП АД	69.46%
Artio International Equity Fund	7.90 %
Други юридически лица	11.13 %
Физически лица	11.51 %
	100.00 %

СПАРКИ ЕЛТОС АД е част от икономическа група. Мажоритарен акционер в Дружеството е СПАРКИ ГРУП АД, гр. София. Собственици на СПАРКИ ГРУП АД са Станислав Петков и Петър Бабурков като всеки от тях притежавава 50 % от капитала на дружеството.

17. Преоценъчен резерв

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Преоценъчен резерв на имоти, машини и съоръжения	29 100	29 100
	29 100	29 100

18. Други резерви

Допълнителните резерви към 31.12.2013 г. в размер на 1 674 хил. лв. (2012 г.: 1 674 хил. лв.) представляват законови резерви, които съгласно устава на дружеството се формират от разпределение на 10 % от годишния финансов резултат до достигане на 10 % от акционерния капитал.

19. Премийен резерв

Премийният резерв на Дружеството към 31.12.2013 г. е в размер на 24 147 хил. лв. (2012 г.: 33 896 хил. лв.) е форимран в резултат на увеличението на капитала през 2007 г. и представлява разлика между емисионната стойност от 16 лв. и номинална стойност от 1 лв. на издадените акции. Премийния резерв е използван за покриване на загуби от минали години.

20. Получени заеми

Справедливата стойност на дългосрочните пасиви е определена посредством изчисляването на настоящата им стойност към датата на отчета за финансовото състояние, чрез използването на метода на ефективната лихва. В Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход не са отразени промените в справедливата стойност на дългосрочните пасиви, тъй като в отчета за финансовото състояние на Дружеството те са отразени по амортизируема стойност. Дългосрочните и краткосрочните пасиви представляват основно задължения по банкови и други заеми.

20.1. Дългосрочни получени заеми

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Финансиране на ДМА	433	503
Задължения по банкови кредити:		
▪ УниКредит Булбанк АД – револвиращ кредит 1170	15 498	15 825
▪ УниКредит Булбанк АД – енергийна ефективност 1209	214	928
• Първа Инвестиционна Банка – оборотни средства	63	-
Дългосрочна част на задължение по ЗУНК BGN	342	418
Дългосрочна част на задължение по ЗУНК USD	1 589	2 030
	18 139	19 704

20.2. Краткосрочни получени заеми

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Финансиране на ДМА	72	73
Задължения по банкови кредити:		
▪ УниКредит Булбанк АД – револвиращ кредит 1170	5 090	4 900
▪ УниКредит Булбанк АД – енергийна ефективност 1209	983	714
▪ УниКредит Булбанк АД – оборотни средства 1393	861	-
▪ Първа Инвестиционна банка – овъдрафт	-	202
▪ Първа Инвестиционна банка – инвестиционен кредит	-	57
▪ Първа Инвестиционна банка – оборотни средства	565	-
Краткосрочна част на задължение по ЗУНК BGN	190	114
Краткосрочна част на задължение по ЗУНК USD	883	738
	8 644	6 798

Финансиране на ДМА

Финансирането на дълготрайни материални активи се отнася за програми за безвъзмездна помощ, получени от Дружеството по проекти.

Краткосрочната част от финансирането на дълготрайни материални активи към 31.12.2013 г. възлиза на 72 хил. лв. (2012 г.: 73 хил. лв). Дългосрочната част към 31.12.2013 г. възлиза на 433 хил. лв.

УниКредит Булбанк АД - 1170

Заемът представлява револвиращ кредит от УниКредит Булбанк АД на стойност 22 688 хил. лв. с лихвен процент от 1-месечен Euribor с надбавка 3.75 %, но не по-малко от 6.25 %. Заемът е обезпечен с ипотека на машини и съоръжения, оценени от независим оценител с пазарна стойност 23 745 хил. лв., както и с договорна ипотека върху недвижими имоти, собственост на Дружеството – земя и сгради. Установен е залог на суровини и материали на склад с неснижаем

остатък от 4 061 хил. лв. Спарки Груп АД и Спарки ГмбХ са солидарни длъжници по кредита. Крайният срок за погасяване е до 25.06.2017 г.

УниКредит Булбанк АД – енергийна ефективност - 1209

Заемът от УниКредит Булбанк АД представлява инвестиционен кредит по линия на финансиране от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) за повишаване на енергийната ефективност на стойност до 4 890 хил. лв. Лихвеният процент по кредита е 3-месечен Euribor с надбавка 3.75 %, но не по-малко от 6.25 %. Заемът е обезпечен със залог на машини и съоръжения, закупени със средствата от кредита на стойност 4 385 хил. лв. и залог на материали на склад на стойност 1 500 хил. лв. Крайният срок за погасяване е до 25.04.2015 г.

УниКредит Булбанк АД - инвестиционен кредит – 1393

Заемът представлява кредит за оборотни средства от УниКредит Булбанк АД на стойност 880 хил. лв. (450 хил. евро) с лихвен процент от 3-месечен Euribor с надбавка 3.75 %, но не по-малко от 6.25 %. Кредитът е обезпечен с ипотека на недвижим имот, собственост на кредитополучателя. С анекс 2 от 16 Януари 2014 г. договорът е предоговорен и крайният срок на погасяване е до 25 Април 2014 г.

Първа Инвестиционна Банка АД – инвестиционен заем

Заемът представлява инвестиционен кредит от Първа инвестиционна банка (ПИБ) на стойност 391 хил. лв. Лихвата по заема възлиза на Базов лихвен процент на Банката за евро увеличен с надбавка от 2.51 %. Заемът е обезпечен със залог на машини и съоръжения, закупени със средствата от кредита на стойност 694 хил. лв. Заемът е погасен през 2013 г.

Първа Инвестиционна Банка АД - овърдрафт

Заемът представлява овърдрафт по разплащателна сметка при Първа инвестиционна банка с максимално допустимия размер от 200 хил. лв. Лихвеният процент по овърдрафтът е в размер на основния лихвен процент на БНБ плюс надбавка от 6.00 %. Заемът е обезпечен със стоково материални запаси на стойност 387 хил. лв. Заемът е погасен през 2013 г.

Първа Инвестиционна Банка АД – инвестиционен заем

Заемът представлява инвестиционен кредит от Първа инвестиционна банка (ПИБ) на стойност 65 хил. евро., за закупуването на оборудване за производството.

Първа Инвестиционна Банка АД – оборотни средства

Заемът представлява кредит за оборотни средства от Първа инвестиционна банка (ПИБ) на стойност 1 000 хил. лв. Заемът е обезпечен със залог на машини и съоръжения. Крайният срок за погасяване е до 25.03.2015 г.

ЗУНК

Задължението по ЗУНК представлява заем отпуснат от Московска Индуриална банка преоформено в задължение към държавата. През 2004 г. е договорен нов погасителен план за задължението по ЗУНК. Договорената годишна лихва е в размер на 7 %. Крайният срок за погасяване е до 15.06.2019 г.

21. Задължения по финансов лизинг

Към 31 декември 2013 г. Дружеството има 10 договора за финансов лизинг. Бъдещите минимални лизингови плащания към 31.12.2013 г. са както следва:

	До 1 година хил. лева	От 1 до 5 години хил. лева	Общо хил. лева
Лизингови плащания	117	17	134
Дисконтиране	(3)	(1)	(4)
Нетна настояща стойност 2013	114	16	130
Лизингови плащания	198	117	315
Дисконтиране	(9)	(8)	(17)
Нетна настояща стойност 2012	189	109	298

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за придобиване след последната вноска по погасителния план на лизинга. Лизинговият договор е неотменяем, но не съдържа други ограничения.

22. Пенсионни и други задължения към персонала

	31.12.2013 хил. лв.	31.12.2012 хил. лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсиониране	128	72
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	128	72
Текущи:		
Провизии за пенсиониране	-	14
Задължения за заплати	428	479
Задължения към осигурителни предприятия	158	179
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	586	672

Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 Доходи на наети лица на база на прогнозираните плащания изчислени от лицензиран актюер в областта на застраховането и осигуряването.

23. Търговски и други задължения

	31.12.2013 хил. лв.	31.12.2012 хил. лв.
Задължения към доставчици и клиенти	5 552	4 980
Данъчни задължения	324	382
Задължения за лихви по заеми	187	10
Други краткосрочни задължения	172	66
	6 235	5 438

Към 31.12.2013 г. най-значителните търговски задължения към доставчици и клиенти са както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
СКОРПИОН ШИПИНГ ООД	786	292
ZHEJIANG MACHINERY EQUIPMENT CO.,LTD	281	164
S K F	198	38
CHINAPOWER ELECTRIC CO.,LTD	188	-
HELLENIC CABLES S.A.	160	76
ZHEJIANG YIDA ELECTRICAL APPLIANCE CO	115	97
ANGU GROUP CO., LTD	114	79
GENVON MARKETING CO.	100	123
LUPROM GmbH	82	87
ZHEJIANG SHALL TOOLS	70	73
SUNRISING AUTOMATIC Equipment CO LTD	54	91
MULLER PLASTIK GmbH	53	43
ZHEJIANG XINPI INDUSTRIAL AND COMMERCIAL	50	114
NSK POLSKA SP ZOO	44	97
MINDA SCHENK PLASTIC SOLUTIONS GmbH	13	13
SCHMOLZ+BICKENBACH Distributions GmbH	2	59
SUZHOU HONGJI TOOLS	-	97
JIAHE TOOLS CO.,LTD	-	143
INVOX HARDWARE LTD	-	174
Други	3 242	3 120
	5 552	4 980

24. Приходи от продажби

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на продукция	19 251	19 330
Продажба на стоки	20 113	10 534
Други продажби	1 602	2 053
	40 966	31 917

25. Разходи за материали

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Основни материали	(13 356)	(14 107)
Електроенергия и природен газ	(1 426)	(1 468)
Инструментална екипировка	(1 047)	(1 123)
Гориво-смазочни материали	(593)	(524)
Опаковки	(384)	(430)
Резервни части	(253)	(338)
Други	(258)	(426)
	(17 317)	(18 416)

26. Разходи за външни услуги

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Ремонт на дълготрайни активи и поддръжка	(241)	(162)
Телекомуникационни услуги	(224)	(255)
Консултантски услуги	(223)	(198)
Транспорт	(90)	(133)
Разходи по качеството	(99)	(118)
Застраховки	(191)	(131)
Данъци и такси	(361)	(332)
Промишлени услуги	(64)	(38)
Независим финансов одит	(50)	(50)
Други услуги	(535)	(497)
	(2 078)	(1 914)

27. Разходи за персонала

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за заплати	(6 128)	(6 035)
Разходи за осигуровки	(1 139)	(1 135)
	(7 267)	(7 170)

28. Други разходи

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Социални разходи	(407)	(336)
Реклама	(67)	(86)
Командировки	(78)	(198)
Други разходи	(587)	(637)
	(1 139)	(1 257)

29. Суми с корективен характер

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност на продадените стоки и материали	(17 844)	(11 152)
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин	1 537	1 689
Изменение на запасите от продукция и незавършено производство	2 410	5 699
Други суми с корективен характер	540	703
	(13 357)	(3 061)

30. Приходи от операции с финансови инструменти

Положителните разлики от операции с финансови инструменти са в размер на 129 хил. лв. (2012 г.: 224 хил. лв.).

31. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	(13)	(34)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност	(1 695)	(2 035)
Общо разходи за лихви по финансови задължения	(1 708)	(2 069)
Отрицателни разлики от промяна на валутните курсове	(545)	(148)
Други финансови разходи	(274)	(189)
Финансови разходи	(2 527)	(2 406)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от лихви върху финансови активи	90	34
Общо приходи от лихви по финансови активи	90	34
Положителни разлики от промяна на валутните курсове	581	280
Приходи от дивиденди	64	72
Други финансови приходи	-	132
Финансови приходи	735	518

32. Разходи за данъци

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10% и действително признатите данъчните разходи в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход могат да бъдат равнени, както следва в приложената таблица:

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Финансов резултат за периода преди данъци	(8 852)	(10 096)
Данъчна ставка	10.00%	10.00%
Очакван разход за данък	-	-

	Базисна сума	Данъчен Ефект	Базисна сума	Данъчен Ефект
Корекции за приходи неподлежащи на облагане с данък	5 516	552	5 291	529
Корекции за непризнати за данъчни цели разходи	(7 252)	(725)	(8 769)	(877)
Разход за данък		-		-
Промяна на отсрочени данъчни активи и пасиви		(192)		345
Окончателен (разход)/ приход от данък		(192)		345

33. Загуба на акция

Към 31.12.2013 г. компанията не е издавала ценни книжа, които могат да бъдат конвертирани в акции. Основният доход на акция е изчислен като за числител е използвана величината – резултат след данъци, подлежаща на разпределение между притежателите на акции. Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновените акции, е както следва:

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Загуба след данъци за периода	(9 044)	(9 751)
Среднопретеглен брой акции	16 735 320	16 735 320
	лв.	лв.
Загуба на акция (лева за акция)	(0.54)	(0.58)

34. Парични потоци от основна дейност преди лихви и данъци

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Загуба преди лихви и данъци	(7 234)	(8 061)
Корекции:		
Разходи за амортизация	5 322	4 935
Положителни разлики от операции с краткосрочни финансови активи	(129)	(224)
Приходи от финансираня	(319)	(132)
Приходи от дивиденди	(64)	(72)
Обезценка на материални запаси	1 675	3 596
Изменение на материалните запаси	(2 024)	(2 494)
Изменение на търговските и други вземания	3 445	15 234
Изменение на търговските и други задължения	3 570	(1 506)
	4 242	11 276

35. Сделки със свързани лица

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Продажби на стоки и услуги на свързани лица		
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	26 128	18 494
SPARKY Power Tools GmbH	9 888	8 872
СПАРКИ РУСЕ АД	106	82
SG Logistics Ltd.	9	662
	36 131	28 110
Покупка на стоки и услуги от свързани лица		
СПАРКИ ГРУП АД	180	180
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	4 435	2 414
СПАРКИ РУСЕ АД	1	13
SPARKY GmbH	957	2 391
SPARKY Power Tools GmbH	3 572	693
	9 145	5 691

	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за лихви към свързани лица		
СПАРКИ ГРУП АД	7	15

35.1. Краткосрочни вземания от свързани лица

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	-	1 804
SPARKY Power Tools	109	-
СПАРКИ АД	8	90
SG Logistics	-	637
SPARKY GmbH	9	-
	126	2 531

Характерът на вземанията от свързани предприятия е търговски. Всички вземания са прегледани за обезценка към 31.12.2013 г. и такава не се налага към края на отчетния период.

35.2. Задължения към свързани лица

Краткосрочни задължение към свързани лица:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
SPARKY GmbH	95	-
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	3 561	-
СПАРКИ ГРУП АД	173	337
	3 829	337

36. Възнаграждения на ключов управленски персонал

Разходите за възнаграждения на ключов персонал по трудови правоотношения и договори за управление и контрол през 2013 г. са общо 529 хил.лв., от които 29 хил.лв. вноски за сметка на работодателя (за 2012 г. са общо 559 хил.лв., от които 25 хил.лв. са вноски за сметка на работодателя.)

37. Условни активи и условни пасиви

За размера на револвиращия кредит от УниКредит Булбанк АД – 11 600 хил. евро, СПАРКИ ЕЛТОС АД е издало запис на заповед.

СПАРКИ ЕЛТОС АД е поръчител по договор за кредит между СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД и „МКБ Юнионбанк“ АД, като е учредило ипотека върху поземлен имот с площ 11 150 кв. м. в полза на банката.

38. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте поясненията. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

39. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството

39.1. Валутен риск

Дружеството има взаимоотношения с чуждестранни доставчици и клиенти, което част от разчетите, приходите и разходите са деноминирани в чуждестранна валута. Основните доставки на материали и основните продажби на дружеството са в евро. Валутният риск произлиза от задължение по ЗУНК в щатски долари. Ръководството на дружеството следи за ефективно управление на риска.

39.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти. Всички инвестиции в облигации на Дружеството, се изплащат на базата на фиксирани лихвени проценти.

39.3. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции в облигации и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни заеми	1 807	1 407
	1 807	1 407
Краткосрочни вземания от свързани лица	126	2 531
Търговски и други вземания	1 917	2 496
Пари и парични еквиваленти	170	436
	2 213	5 463

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от малък брой клиенти. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Не са признавани загуба от обезценка. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

39.4. Анализ на ликвидния риск

Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и прогнозите за входящи и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Към 31 декември 2013 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2013 г.	Краткосрочни	Дългосрочни
	До 1 година	От 1 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.
Задължение по ЗУНК	1 073	1 931
Задължения към банки	7 499	15 775
Задължения по финансов лизинг	114	16
Търговски, други и задължения към свързани лица	10 064	-
	18 750	17 722

Към 31 декември 2012 г. падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени както следва:

31 декември 2012 г.	Краткосрочни	Дългосрочни
	До 1 година	От 1 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.
Задължение по ЗУНК	852	2 448
Задължения към банки	5 873	16 753
Задължения по финансов лизинг	189	109
Търговски, други и задължения към свързани лица	5 775	-
	12 689	19 310

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

39.5. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да представени в следните категории:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Дългосрочни активи		
Финансови активи	17	17
Инвестиции в дъщерни предприятия	706	706
Краткосрочни активи		
Краткосрочни финансови активи	8	5
Търговски, други, данъчни вземания и вземания от свързани лица	2 353	5 539
Пари и парични средства	170	436
Дългосрочни пасиви		
Дългосрочни заеми и задължения по финансов лизинг	18 155	19 813
Задължения към свързани лица	-	75
Краткосрочни пасиви		
Краткосрочни заеми и задължения по финансов лизинг	8 758	6 987
Търговски и други задължения, задължения към свързани лица	10 064	5 775

39.6. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние, и намалени с хеджирания на парични потоци, признати в другия всеобхватен доход.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотeka или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството определя пропорционалния размер на капитала спрямо общата финансова структура, а именно собствен капитал и финансови задължения с изключение на субординирания дълг. Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да промени сумата на дивидентите, изплащани на акционерите, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31.12.2013	31.12.2012
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	62 612	71 656
Дълг	40 441	35 952
- Пари и парични еквиваленти	(170)	(436)
Нетен дълг	40 271	35 516
Собствен капитал към нетен дълг	1.55 : 1	2.02 : 1

40. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

41. Одобрение на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет към 31 декември 2013 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 18.03.2014 г.